

επί...ΕΣΧΑΤΗ ΠΡΟΔΟΣΙΑ

του Δημήτρη Μάρδα
Αν. καθηγητή Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του ΑΠΘ

Μια φορά κι' έναν καιρό, υπήρχε μια χώρα που την έλεγαν Ελλάδα. Αποκαμωμένη από το βαρύ πολιτισμικό της φορτίο, η χώρα αυτή «ξαπόσταινε» κάτω από τον τουρκικό ζυγό επί 400 χρόνια, αφομοιώνοντας και εμπεδώνοντας –μεταξύ άλλων– το ραχάτι, το μπαξίσι και παρόμοιες φράσεις, που ενέχουν χαρακτηριστικές νοοτροπίες του σύγχρονου νεοέλληνα.

Ωστόσο, ακόμη και υπό τις έντονες επιρροές των δεσμοτών της, ο λαός κατάφερε να διατηρήσει στον σκληρό δίσκο της μνήμης του, λέξεις όπως: αξιοπρέπεια και φιλότιμο. Έννοιες σαν τις παραπάνω αποτέλεσαν τις ικανές και αναγκαίες συνθήκες για να αναγνωρίζεται το συμφέρον της χώρας ως ύψιστο καθήκον και να καταγγέλλονται ως εθνική προδοσία, πολιτικές πράξεις που οδήγησαν στην συρρίκνωση του ελληνισμού.

Η περίφημη δίκη των έξι –παρά τις όποιες στρεβλώσεις της– που ακολούθησε με την απώλεια της Σμύρνης και τον ξεριζωμό ενάμιση εκατομμυρίου Ελλήνων από την Ιωνία, αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα.

Με το πέρασμα μόλις εκατό περίπου χρόνων από το εν λόγω ιστορικό γεγονός, που σήμαινε για την νεόδμητη ελληνική δημοκρατία την απώλεια σημαντικών κυριαρχικών δικαιωμάτων, και μετά από την χούντα των συνταγματαρχών, η Ελλάδα άρχισε να ανακάμπτει, ακολουθώντας εν πολλοίς όμως συνταγές που πρότασαν μια ιδιότυπη βιώσιμη ανάπτυξη με πολλά στοιχεία ευδαιμονισμού.

Ταυτόχρονα, οι όποιες ευαισθησίες μας για το εθνικό συμφέρον ξεψύχησαν με το πέρας της δίκης των δικτατόρων και την αναγόρευση τους σε προδότες, το ελάχιστο που έπρεπε να γίνει!. Η δυναμική του Πολυτεχνείου, λειτούργησε ως η κολυπήθρα του Σιλβάμ για πολιτικές φυσιογνωμίες που επανέκαμψαν αναζωογονημένες στα πολιτικά δρώμενα της χώρας, μετά από την παλινόρθωση της δημοκρατίας.

Το ίδιο ίσχυσε όμως και για όσους μπορούσαν να πουν ότι συμμετείχαν στην βραδιά εκείνης της ύψιστης εθνικής εξέγερσης, κρατώντας τον ασύρματο, ακουμπώντας την πόρτα, την σημαία,... τα κράσπεδα του Πολυτεχνείου.

Για ορισμένους –και όχι για όλους– απ' αυτούς η αυτονόητη υποχρέωση για συμμετοχή στον αντιδικτατορικό αγώνα εξαργυρώθηκε αδρά με την κατοχή επί μακρόν διαφόρων πολιτικών θέσεων, που τους προσέφεραν δύναμη και, με αθέμιτα μέσα, κυρίως πλούτο. Κρυμμένοι πίσω από τη μνήμη του συγκεκριμένου ιστορικού συμβάντος επιδίωκαν τη συντήρησή του επιτηδευμένα ακμαία, ενώ παράλληλα χωμένοι στο βούρκο της διαφθοράς μεριμνούσαν για ένα ατομικό χρυσοφόρο μέλλον και μια επίγεια καθημερινότητα με χλιδή, ανταγωνιστική των γαλαζοαίματων.

Βέβαια δεν έλειπαν να κυκλοφορούν, χωρίς γραβάτα και κουστούμι, ανάμεσα στους εργαζόμενους και την πολιτική τους πελατεία, κάθε 1^η του Μάη, προβάλλοντας το προφίλ του εκατομμυριούχου πολιτικού εργατοπατέρα, του νεωτεριστή, ενίοτε του διανοούμενου, αν και βαθιά διεφθαρμένου.

Η σχεδόν παθολογική πίστη σε εθνάρχες, εγγυητές της δημοκρατίας, ή σε ιστορικά στελέχη των κομμάτων, υπέταξε το αίσθημα της ατομικής ευθύνης του κάθε πολίτη για την πρόοδο της χώρας του, σε ένα ερμαφρόδιτο συναίσθημα συλλογικότητας, που ως είθισται εκφράζεται από τον ηγέτη. Στο πλαίσιο αυτό και υπό το πρίσμα μιας ιδιότυπης αριστοκρατίας, οι προαναφερθέντες πολιτικοί - εκφραστές της νεοελληνικής αντιπροσωπευτικής δημοκρατίας- έπρεπε να είναι απόφοιτοι μεγάλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, γόννοι ισχυρών οικονομικά οικογενειών, αντιστασιακοί ή φίλοι αυτών. Έτσι, λέξεις με πρώτο συνδετικό την αξία, όπως για παράδειγμα αξιοκρατία, παραγκωνίστηκαν υπέρ των ανωτέρω και ταυτίστηκαν με την αφέλεια χρησιμοποιούμενες κατά το δοκούν.

Σήμερα, 200 μόνον χρόνια μετά από την απελευθέρωση της Ελλάδας από τους Τούρκους φίλους και γείτονες μας και μόλις μέσα στα τελευταία σαράντα χρόνια δημοκρατίας, η χώρα αυτή κατάφερε να παλεύει με το φάντασμα της χρεοκοπίας και την απώλεια των ύστατων κυριαρχικών της δικαιωμάτων. Και είναι τέτοια η κατάντια όλων μας, που αντί να απαγγέλουμε κατηγορίες για εθνική προδοσία, τους όποιους διεφθαρμένους χωρίς τσίπα και νυν ζάπλουτους πολιτικούς, να μιλάμε, στο πλαίσιο μιας εύρυθμης δικαστικής τάξης, το πολύ-πολύ για καταχραστές του δημοσίου χρήματος και της αξιοπρέπειας μας.

Θυσιάστηκε η ελπίδα του τόπου στο όνομα της δικής τους καλοπέρασης! Στην αρχαία Αθήνα θα είχαν εξοστρακιστεί. Στη μετεπαναστατική Γαλλία θα βίωναν την κόλαση της γκιλοτίνας. Στη σύγχρονη Ελλάδα ορισμένοι από αυτούς τολμούν να κυκλοφορούν ανάμεσά μας ελεύθεροι, να χαίρονται τους 'κόπους' και τον αμύθητο πλούτο που εξασφάλισαν με τη βοήθεια σωρείας παραβατικών πράξεων, έχοντας ως ασπίδα προστασίας μια σαθρή νομοθεσία, που κόπηκε και ράφτηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να τους αφήνει ως συνήθως, στο απυρόβλητο ή με ελαφρές αμυχές, παρά το θόρυβο που δημιουργούν οι ίδιοι και η συμπεριφορά τους.